

Maa- ja metsätalousministeriö

Lausuntopalvelu.fi

Viite: 21.6.2018 päivätty lausuntopyyntö, MMM25:00/2016

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle elintarvikelaiksi sekä eräiden lakien muuttamiseksi

Vesilaitosyhdistys (VVY) on vesihuoltolaitosten toimialajärjestö. Jäseninämme on noin 300 vesihuoltolaitosta kattaen noin 90 % maamme keskitetysti järjestetystä talousveden toimituksesta. Vesilaitosyhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto vesihuoltolaitosten viranomaisvalvonnan kuluihin vaikuttavasta terveydensuojelulain muutosehdotuksesta. Emme lausunnossamme ota kantaa muihin esitettyihin lakimuutoksiin.

50 § Maakunnan suorittamasta terveydensuojeluvalvonnasta perittävä vuosittainen valvontamaksu

Vesilaitosyhdistys kannattaa ehdotusta valtakunnallisesti määritellyistä suunnitelmallisen valvonnan maksuista. Valvottavien kohteiden kannalta valtakunnallisesti määritelty maksujen taso on tasapuolinen, jos niillä saadaan tasapuoliset ja yhtäläiset valvontaan liittyvät viranomaispalvelut (tarkastukset, ohjaus, neuvonta) kaikkialla Suomessa. Tällä hetkellä talousvettä toimittavien laitosten terveydensuojeluviranomaisilta saama ohjaus, neuvonta ja tuki vaihtelee paljon laitoksen koon ja viranomaisten resurssien ja osaamisen mukaan. Monet talousvettä toimittavat laitokset pitävät viranomaisten tukea talousveden laatuun liittyvissä kysymyksissä tärkeänä ja asiantuntevana, ja ovat aktiivisesti myös itse yhteydessä viranomaiseen. Jotkut talousvettä toimittavat laitokset kokevat kuitenkin viranomaisilta saatavan ohjauksen ja neuvonnan passiiviseksi ja riittämättömäksi. Korostammekin, että maksuja yhtenäistävän muutoksen myötä pitää varmistaa myös riittävät, tarpeenmukaiset ja yhtäläiset viranomaisresurssit, osaaminen ja tuki valvonnan kohteille koko Suomessa. Viranomaisten resurssien on oltava sellaisella tasolla, että viranomaisvalvonnan tuki talousvettä toimittaville laitoksille on suhteessa perittäviin maksuihin.

Toiminnanharjoittajan on helppo ennakoida ehdotettu vuosimaksu, mutta maksulla saatava viranomaisvalvonnan vastine tuntuu vähäiseltä sellaisina vuosina, jolloin toiminnanharjoittajan ei kohdistu tarkastuksia. Ymmärrämme määritellyn vuosittaisen maksun tuovan viranomaiselle hallinnollisia säästöjä laskutuksen osalta ja takaavan tasaisen tulovirran. Maksujen määräytymisen perusteet pitää esittää valvonnan kohteelle selkeästi ja helposti ymmärrettävästi, jotta vuosimaksu ei tunnu kohtuuttomalta.

Pidämme toimitettavan veden määrää ja toiminnan muotoa sopivana perusteena valvontamaksuille, vaikka ne eivät olekaan suoraan verrannollisia viranomaisen valvontatyön määrään. Haluamme kuitenkin tuoda esiin, että vedenjakelualuekohtaisesti määriteltävät maksut johtavat monen talousvettä toimittavan laitoksen osalta siihen, että vuosittainen valvonta-

maksu on usean vedenjakelualueen summa. Yhden talousvettä toimittavan laitoksen useampi vedenjakelualue ei yleensä lisää viranomaisen valvontatyötä yhteenlaskettujen maksujen suhteessa. Ehdotammekin, että jos useammalle vedenjakelualueelle tehdään talousvesi-asetuksen mahdollistaman mukaisesti yhteinen valvontatutkimusohjelma, myös valvontamaksu määräytyy ainakin näiden osalta jakelualueilla yhteensä toimitetun vesimäärän mukaan, eikä eri vedenjakelualueiden summana.

Ehdotetut valvontamaksut ovat jäsenlaitoksillemme tehdyn suppean kyselyn perusteella merkittävästi, paikoin jopa moninkertaisesti, nykyisiä kuntien määrittelemiä maksuja suurempia. Ehdotuksella on siis valtakunnallisesti merkittävä kustannusvaikutus talousvettä toimittavien laitosten kuluihin. Maksuja pitää kohtuullistaa esitetystä pienimpien laitosten osalta ja kokoluokissa 10-1000 m³ ja 1000-5000 m³ maksuihin tarvitaan väliporrastus.

Talousvettä toimittaville tukkulaitoksille on esitetty toimitetun veden määrästä riippumaton vuosittainen valvontamaksu 2000 €. Yhdenmukaisten maksuperusteiden vuoksi ja jotta pienimpien tukkulaitosten vesimaksuihin ei tulisi merkittävää korotuspainetta, myös tukkulaitosten maksut pitää porrastaa toimitetun vesimäärän suhteen. Lisäksi haluamme tuoda esiin, että monet talousvettä toimittavat laitokset toimittavat vettä veden käyttäjille ja toimivat samalla myös tukkulaitoksina toisille talousvettä toimittaville laitoksille. Laissa pitää tarkentaa, miten valvontamaksu määräytyy tällaisessa tilanteessa. Ei ole valvonnan vaatimalla työllä perusteltua eikä kohtuullista kohdistaa tällaisille laitoksille sekä vedenjakelualuekohtaista että tukkulaitoksen valvontamaksua.

50 a § Terveydensuojeluvalvonnasta perittävät muut maksut

Lain 50 a § ehdotetaan muutettavan koskemaan suoriteperusteisia maksuja, joita maakunta perisi hyväksymänsä taksan mukaisesti. Mielestämme näidenkin maksujen suuruus pitäisi määrittellä toiminnanharjoittajien yhdenmukaisten viranomaiskulujen takaamiseksi laissa valtakunnallisesti yhtenäisiksi erilaisille suoritteille sopin perustein.

Pidämme tärkeänä ehdotuksen mukaista menettelyä, että viranomaisen ensimmäinen tarkastus terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi ja siihen liittyvän jatkotutkimustarpeen määrittelyksi on maksuton. Tämä takaa osaltaan matalan kynnyksen ilmoittaa terveyshaittaepäilyistä viranomaiselle.

Osmo Seppälä
toimitusjohtaja

Riina Liikanen
vesiasiain päällikkö